

Адыгэ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

100
Голос
адыга

Мажь

№ 163 (22852)

2023-рэ илъэс

МЭФЭКУ

ЮНЫГЪОМ и 7

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Тильэхъан илхыужьхэр

Хэгъэгур кыуухъумэныр апэ ригъэшъыгъ

Къэралыгъо тын лъаплэу медалэу «За отвагу» зыфилорэр хэушъафыкыгъэ дзэ операцием хэлэжъгъэ младшэ сержантэу Александр Юнниковым ритыжыгъ Мыекъопэ къэлэ администрацием ипашэу Геннадий Митрофановым. Ащ фэгъэхыгъэ юфтхьабзэм хэлэжыгъэх къэлэ администрацием илофышлэхэр, дзэкълукъушлэхэр, дзэкъллым илахыл гупсэхэр.

Юфшлэныр нахь агъэ- лъэшын фэе

Гъэстыныпхъэ шхуантлэр зимылэхэм алэкъэгъэхъэным епхыгъэ юфхэр ары зыфэгъэхыгъагъэр АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэм Тэхутэмыкьое районимы тхьаматэу щызэхыщэгъэ зэхэсыгъор.

Мы муниципальнэ образованием, Теуцожь районимы ыкӀи Адыгэкълэ гъэстыныпхъэ шхуантлэр икӀоу алъыгъэлэ-сыгъэнымкӀэ (догазификациемкӀэ) программэр зэралъыгъагъэр ары анахъу зытегушылэгъэхэр. Ащ фэшӀ ахэм ядминистрацием япашэхэу Шъэо Аскэр, УдыкӀэко Адам, Хъачмамыкьо Азамат, ядепутатэу Парламентым хэтхэр, АР-м экономикэ хэхъоныгъэмкӀэ иминистрэу Шэуджэн Заур, акционер обществэу «Газпром межрегионгаз Майкоп» зыфилорэм ипашэу ЕкӀутэки Аслъан, федеральнэ къулыкӀу зэфэшъафхэм, псэуплэ кой администрацием ялӀыкӀохэр, народнэ депутатхэм я Совет хэтхэр, нэмыкӀыбэхэр хэлэжыгъэх.

Программэм ипхырышынкӀэ мы районитум ыкӀи къалэм ащызэшлэхыгъэ хуэгъэр макӀэп, ау джыри мышлагъэхэр щылэх. ЕкӀутэки Аслъан юфхэм язытет цигъэгъозагъэх. Ащ кызыриуагъэмкӀэ, гъэстыныпхъэ шхуантлэр ишагу езыщалӀэмэ зышлӀоигъоу Адыгэкълэ псэуплэ коимкӀэ ыкӀи Теуцожь районимкӀэ лъэлӀу тхылъ къэзытыгъэр унэгъуи 110-рэ мэху. Ахэм ащыщэу 104-мэ фӀэлӀо-фашлэхэр афагъэцӀӀэнхэу зэзэгъыныгъэхэм адыкӀэтхагъэх, 6-м рагъэгъэзэжыгъ. Мы уахътэм гъэстыныпхъэ шхуантлэр зэралӀагъэр щагу 82-рэ, ар зыфачӀэн фӀае ипроцент 95-рэ мэху.

Тэхутэмыкьое районимкӀэ тхылъхэр къэзытыгъэр унэгъо 1340-рэ, 790-мэ зэзэгъыныгъэхэр адашылгъэх, щагу 298-мэ ягъунапкъэхэм газыр афынагъэсыгъ, унэгъо 16-мэ яунэхэми арашагъ. Мы муниципальнэ образованиемкӀэ тхылъу къатыгъэм щыщэу 300-м ехъур зӀкӀагъэкӀожыгъ.

пӀашгъэхэм афӀэдэу тидзӀкӀолӀхэм щытхъу хэлгъу Хэгъэгур къаухъум. Мамырныгъэ щыдӀагъэ цӀыфхэм ягъэным фӀэшӀ апсэ емыблэжъхэу ядзэ пшъэрлӀхэр агъэцӀӀэх. ТекӀоныгъэр къагъэблэгъэным лыгъэу, пытагъэу, кӀуачӀгъу халгъхэрэм лъэишэу тыргъушх. Непэ мы тын лъапӀэр сизуанэу Александр есэтыжы.

(ИкӀлӀух я 4-рэ нӀкӀуб. ит).

(ИкӀлӀух я 3-рэ нӀкӀуб. ит).

Е. Сергеев

Мыекъопэ къэлэ дзэ комиссариатим ипашэ илӀанатӀэ пӀӀӀэ гъэнафагъӀкӀэ зыгъэцӀӀӀэр Сергей Чумаковым кызыриуагъэмкӀэ, хэушъафыкыгъэ дзэ операцием хэлэжъэрэ тидзӀкӀолӀхэм зериуагъашэу япшъэрлӀ лъапӀэ агъэцӀӀэ, ящылӀэныгъэ емыблэжъхэу неонацизмэм пӀуцужыгъ. Хэгъэгум ыпашъхэ гущылэ пытэу щатыгъэр къагъэшъыпкъэжынымкӀэ лӀыхъужыныгъэ зэрэзэрэхэр, патриот шъыпкъэу зэрэщытхэм

тызэрэрыгушхорэр, къыткӀӀхъухъэрэ ныбжыкӀӀэхэмкӀэ ахэр щысэтехыпӀэу зэрэщытхэр ащ кыыхыгъэщыгъ.

УФ-м и Президент иунашъокӀэ медалэу «За отвагу» зыфилорэр младшэ сержантэу Александр Юнниковым ритыжыгъ, Геннадий Митрофановым кылуагъ:

— Мыекъуанэ идзэ тарихъ хӀӀчын умылгъӀынэу Урысыем иблӀкӀыгъэ ыкӀи инепӀэр мафӀ епхыгъ. ТятӀэжъ

ЕгъашІэми тызэгъусэшт

Апэрэ дунэе заом ильэхъан адыгэхэмрэ Пшызэ шьолыыр щыпсэурэ кьэзэкхэмрэ зэкътныгъэ-гъусэныгъэу зэдырлагъэм и Мафэ джырэблагэ Мыекъуапэ щыхагъэунэфыкыгъ.

Адыгэхэмрэ кьэзэкхэмрэ дзэ нбджэгъуныгъэу азыфагу ильым тарихъ лъэпсэ куухэр илэх. Апэрэ дунэе заор кьызежъэм адыгэхэр, Темыр Кавказым щыпсэурэ нэмык цыф лъэпкхэм ялыкхэм афэдэу, Пшызэ шьолыыр ис кьэзэкхэм клэгъэкхоньшо афэхъуга-

гъэх. А тарихъ мэхъанэ зилэ хъугъэ-шагъэр ащымыгъупшэным пае республикэм кьыщыдэкыгъэ хэбзэгъуцугъэ гъэнэ-фагэмкІэ шлэж мафэр 2014-рэ ильэсым ухэсыгъэ хъугагъэ.

Мы лфхъабзэр Мыекъуапэ икьэлэ парк щыкыуагъ. МэфэкІ зэлүлэмрэ кон-

цертымрэ яплыхъу кьэкІогагъэх Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхьаматэ игуадзэу, Урысыем и Лыхъужъэу Цэй Эдуард, Адыгэ Республикэм лъэпк лфхэмкІэ, ІэкІыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкхэгъухэм адырлэ зэлхыныгъэхэмкІэ ыкІи къэбар жъугъэм иамалхэмкІэ и Комитет итхьаматэу Шхьэлэхъо Аскэр, Адыгэ Республикэм иобщественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» ипашэу Лымыщэкъо Рэмзэан, Пшызэ кьэзэкъ обществэм и Мыекъопэ кьэзэкъ кутамэ иатаманэу Александр Даниловы, общественностым, студентхэм, клэлэеджакхэм ялыкхэхэр.

МэфэкІым кьэкІоллэгъэ хьакІэхэм закыфигъаззэ Адыгэ Хасэм ипашэу Лымыщэкъо Рэмзэан кьызырлыгъэмкІэ, адыгэхэмрэ кьэзэкхэмрэ языкыныгъэ ренэу мэхъанэшхо илагъ. Кавказым щыпсэурэ цыф лъэпкхэр кыныгъохэм апэшлукхонхэмкІэ, теклоныгъэхэр кыдахынхэмкІэ мэхъанэшхо зилэ кыуачлэу ар щытыгъ.

— Адыгэхэмрэ нэмыкІ цыф лъэпкхэмрэ зыч-зыпчэгъоу Урысыер къаухъумагъ. АщкІэ щысэ шлагъоу щыт «Дивизие ІэлкІэ» заджэщтыгъэхэр. Апэрэ дунэе заом ильэхъан Кавказым идзэ кадрэ хэмрэ иофицерхэмрэ зэшлухыгъэм уасэ

фэшлыгъуай. Унагъом плуныгъэ дэгъу зэрашарагъэгъотырэм, адыгэхэмрэ кьэзэкхэмрэ ренэу гукІоллэшхо зэрлэм ар кыкІэкІуагъ. Хэгъэгу ззошхом иилъэсхэми джаш фэдэу ахэм язэкътныгъэ кьэнэфагъ. Ежхэм яшлфгоныгъэкІэ зыхэхьэгъэхэ я 29-рэ кавалерийскэ корпусыр джашыгъум Адыгеим щызэхашэгъагъ, Куцевкэм щаубли, Прагэ дэжэ заор щаухыгъ, — кылуагъ Лымыщэкъо Рэмзэан.

Іофтхъабзэм кьэкІоллагъэхэм шлүфэс кьарихыгъ Александр Даниловым. Атаманым кьызырэхигъэщыгъэмкІэ, ятІокІэнэрэ ллэшлэгъум иублэгъухэм адэж адыгэхэмрэ кьэзэкхэмрэ зэдырлэу щыт Хэгъэгу икьэхъумэн чанэу хэлэжъагъэх. Апэрэ дунэе заом лыхъужыныгъэшхо ахэм щызэрахъагъ.

— Тятэжхэм лыхъужыныгъэ ин зэрэхъагъ, пытэу ахэр зэкътыгъэх, къакІэхъухъэгъэ ллэужхэми щысэшлү афэхъугъэх. Непэ хэдгъэунэфыкІырэ мафэм адыгэхэмрэ Пшызэ шьолыыр ис кьэзэкхэмрэ ильэсыбэ хъугъэу азыфагу ил ныбджэгъуныгъэр ащымыгъупшэнымкІэ амалышлүу щыт. Адыгеим мамырныгъэр щыгъэпытэгъэнымкІэ, социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ ащ ышлынымкІэ лъэпсэ пытэ зилэ лъэпкэ зэгурьланыгъэр укьуагъэ мыхъуным тэркІэ мэхъанэшхо ил, — кылуагъ Александр Даниловым.

МэфэкІ зэлүлэм ыуж кьэлэ паркым муниципальнэ творческэ коллективхэм — ансамблэу «Казачатэм», адыгэ къашъомкІэ ансамблэу «Мыекъуапэ инэфылэхэр» зыфилорэм концерт кыщатыгъ.

Александра БАЛАБАСЬ.

Агъэпщынэнхэ фитых

Урысые Федерацием и Конституцие ия 38-рэ статья ия 3-рэ Іахъ кьызырилорэмкІэ, ильэс 18 хъугъэхэу Іоф зышлэн зыльэкыштыхэм анаІэ атырагъэтын фае ны-тыхэу Іоф зымышлэшъухэрэм. Джаш фэдэу УФ-м унэгъо ІофхэмкІэ и Кодекс ия 87-рэ статья кьызырилорэмкІэ, зыныбжэ икьугъэхэм Іоф зымышлэшъурэ янэ-ятэхэр алыгынхэ, афэгумэкІынхэ фае.

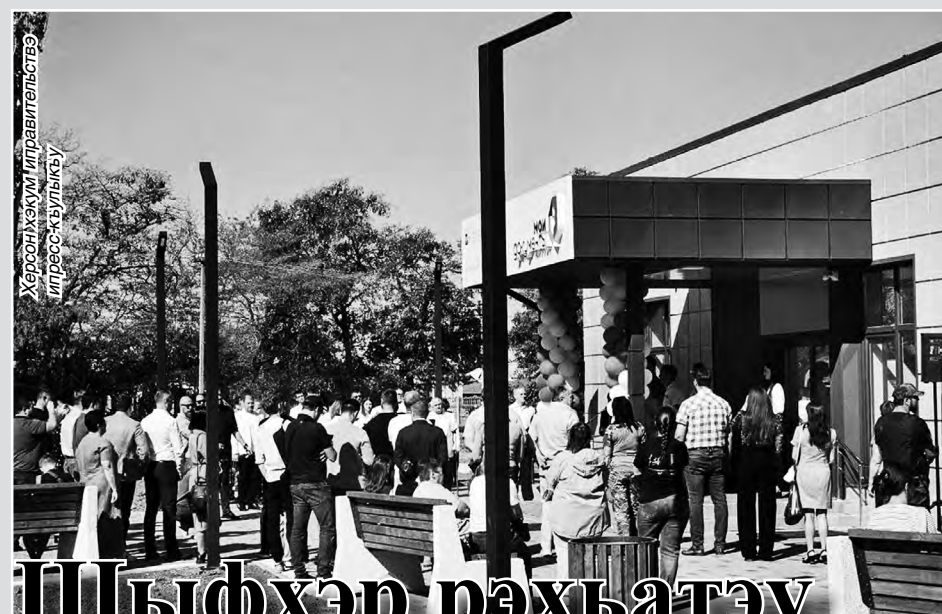
Ежхэм яшлфгоныгъэкІэ ар зымыгъэцэкІлэрэ лъфыгъэхэм хыкумым ыгъэнэфэгъэ ахъщэр (алименты) атын фаеу апшэ релъхъэ. Хыкумым а ахъщэр зыфэдизыштыр ыгъэнэфэн зыхъукІэ, лъфыгъэхэми, ны-тыхэми мылкъум ылъэныкьокІэ ялофхэм язгытет кыпкырэкІы, нэмыкІхэуи уналэ зытебдзэн лъэкІыштыхэр кыделъытэх.

ФэбгъэгъунымкІэ ушхъагъу щымылэу зыныбжэ икьугъэм ахъщэр ымытэу мээитлү е нахыбэ зытыригъашлэкІэ, УФ-м и Кодекс ия 5.35.1-рэ статья ия 2-рэ Іахъ тегъэпсыхъагъэу административнэ пшъэдэкІыжэ рагъэхъын алыэкІышт. Іоф ымышлэмэ мыхъунэу сыхъа-ти 150-рэ фагъэнафэ е чэщ-мэфи 10-м кыщыублагъэу 15-м нэсэу «админи-

стративнэ аресткІэ» заджэхэрэр тыралъхъэ.

Ащ фэдэ пшъэдэкІыжэмэ ауж етіани ахъщэ ымыты хъумэ, УФ-м и Уголовнэ кодекс ия 157-рэ статья ия 2-рэ Іахъ диштэу уголовнэ пшъэдэкІыжэ рагъэхъы: зы ильэсым нэсэу егъэзыгъэкІэ Іоф рагъэшлэшт е зы ильэсым нэсэу хъапс тыралъхъан алыэкІышт.

Янэ-ятэхэмкІэ лъфыгъэхэм пшъэдэкІыжэ арагъэхъыштэп еж ны-тыхэми яклэлэцыкІлэхэмкІэ пшъэрылэу ялагъэр амыгъэцэкІагъэ зыхъукІэ. Ар хыкумым ыгъэунэфыгъэу щытын фае. Ны-тыхэу клэлэцыкІлэхэр аплунхэмкІэ фитыныгъэ зымылэжэ ашыгъагъэхэм афэгумэкІынхэу, алыпллэнхэу, алыгъыжыныхэу ялыфгыгъэхэр ригъэзынхэу хэти фитэп.

Цыфхэр рэхъатэу псэунхэм пай

Пшъэрылэбэ зэшлэзыхын зыльэкІышт гупчакІэу Адыгеим испециалистхэм агъэпсыгъэм икьызылэхын Херсон хъкум ит кьалэу Геническэ щыкыуагъ. Муниципалитетым щыпсэухэрэм джы кьэралыгъо фэлэ-фашлэхэр нахъ псын-клэу ыкІи нахъ Іэрыфэгъоу къафызэшлүахын алыэкІышт.

«Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным пшъэрыл кьызырэтфилыгъэм тетэу шьолыры-клэхэм социальнэ-экономикэ хэхъоныгъэ ягъэшлыгъэным епхыгъэ Іофшлэныр лытэгъэкІуатэ. Социальнэ, транспорт ыкІи инженер инфраструктурэр зыпкы итэгъэуцожы, цыфхэмкІэ мэхъанэшхо зилэ псэуалэхэр тэгъэцэкІэжыкы ыкІи клэхэр тэшлэх, кадрэхэмкІэ Іэпылэгъу тафэхъу», — къащилотагъ Адыгеим и Лышхъэу Къумпыл Мурат социальнэ хъытыухэм.

Геническэ иеджаллэхэм ащыщ горэм игъэкІотыгъэ гъэцэкІэжыны Іофшлэнхэр щыкыуагъэх; еджаплэхэу N 1-мрэ

N 2-мрэ апае спорт гупчэхэр агъэпсыгъэх, физкультурэмрэ псауныгъэм игъэпытэнэрэ япхыгъэ Іофтхъабзэхэр зыщагъэцэкІэшт комплекситлү клэу ашыгъ, квадрат метрэ 540-рэ зырыз ахэм аубыты. А пстэуми адаклоу краеведческэ музеир агъэцэкІэжыкы. Социальнэ мэхъанэ зилэ псэолпэ заулэ зыпкы рагъэуцожыны мурад ял. Муниципалитетым и хэхъоныгъэкІэ хабзэм ичІыплэ кьулыкьухэр къаделэхэзэ, цыфхэм яеплыкІэхэр кыдалытэхэзэ, «гъогу картэкІэ» заджэхэрэр агъэпсы.

«Тэ пшъэрылэу тилэр Херсон хъкум щыпсэурэ цыфхэм ящылакІэ зыпкы идгъэуцоныр, рэхъатэу Іоф ашлэным, клэлэцыкІлэхэр аплунхэм, медицинэ ыкІи социальнэ Іэпылэгъу зэрагъэгъотыным, кьэралыгъо фэлэ-фашлэхэр кьаратынхэм яамал ялэныр ары. Мы лъэныкьохэмкІэ Іофышхо зэшлотхыгъ, тапэкли джаш тетэу тылпыкІотэн мурад тил», — кы-хигъэщыгъ Къумпыл Мурат.

АР-м и Парламент

Юфшлэныр нахь агъэлъэшын фæе

(Икълух).

Юныгъо мазэм ыкълэм нэс зэкълэ зэ-зэгъыныгъэм зыдыклэтхæгъэхэм афæш-ным ыуж зэрлэхэм Екътэкъл Аслъан кыкылгъэтхыгъ. Юфшлэныр игъом зэшлуахынхэм пæе бригадэхэр нахьыбэ ашылгъэх, подрядчикхэр кырагъэблæ-гъæгъэхæу кыхагъæлажъэх. Ау ац юфы-гъохэр шыухыгъæ хъурæп.

Тхылгъхэр зыламышыгъэхэм ашыцхэр дачæ е чыгхэтæ товариществэхэм ащæпсæух. Ахэр мы программæм кы-хиубытхæрæп. Мыц дæжымы компанием ипæцæ кызырæшчыгъæшчыгъæмклæ, ахэм афæдæ псæуплæхэм ягъунапкъэхэм «ма-гистральнæ кълуплæхэр» афырацэллæхæ амал щыл. Нæужым ежъхэм зæбгыра-щыжыын фитых.

Ахэм анæмыкълæу, гушылæм пæе, Тæху-тæмыкълæу районыр пштæмæ, унæгъуи 190-мæ ятхылгъхэр зэкълæгъæклæжыынхэм ушъхæгъу фæхъугъэр зæрищылæгъæм тетæу ахэр зæрамыгъæпсыгъэхэр е псæ-уплæр ежъхэм зæрынаер икълæу кызыр-рамыушыхæтыгъэр ары. Программæм кызырæшчыгъæшчыгъæмклæ, гъæстыныпкъæ шхъуантлæр зишагъу езыцаллæмæ зышлæ-игъохэм Юныгъом и 15-м шломыкълæу тхылгъхэр атынхæ фæе. Ац ыужымы программæр кызырæтеуцорæп, ау компен-сациеу, фæгъæклотæнæу кыдæлгъæгъæхэм апае федеральнæ ахъæ къатлупщыжы-щтæп. Ац фæшл цыфхæм лæпылæгъу афæхъуæзæ тхылгъхэр тæрæзæу арагъ-гъæхъазырынхæу муниципальнæ образо-ваниехэм япæцæхэм Екътэкъл Аслъан кыжълæу.

— «Социальнæ догазификациекълæ» зæджæхэрæ проектым ипхырыщын, ац

кыдæлгъæгъæхэр игъом ыкълæ икълæу гъæцæклæгъæхэм пæе хæбзæ кълупыкълæхæмрæ газымклæ шъолъыр компани-емрæ юф зæдæшлæн фæе, — кыжълæгъ Владимир Нарож-нæм иепълъыкълæхэр кырило-тыкълæзæ. — Уахътæу къæна-гъæр макълæ, цыфхæм тхыл-гъхэр тæрæзæу агъæпсынхæмклæ тæдæлæныр шлоклæ зимылæ юф. АР-м и Лышъхæ мы про-граммæр гъæцæклæгъæ зæрæ-хъурæм лъæплæ, тæри тыналæ тетынæу пшъæрыл кыт-фишылгъ.

Программæм кышылдæлгъæ-тагъæу сабыибæ зæрыс уна-гъохæм, зигъот макълæхæм, нæмыкълæу социальнæу мыу-хъумагъæхэм гъæстыныпкъæ шхъуантлæр яунæхэм зæра-щæрæм тырагъæклæдæгъæм пæе компен-сациехэр сомæ мини 100-м нæсæу къæра-тыжыых. Ац фæдæу фæгъæклотæнхэр зилæхэм къахиубытхæу Тæхутæмыкълæу районымклæ тхылгъхэр къæзытыгъэр унæ-гъуи 5, Теуцожь районымклæ 4, Адыгæ-кълæклæ зыпарæ къахæкылгъæп.

Муниципальнæ образованиехэм япа-щæхэм мыц фæгъæхыгъæу упчлæм джæуап-хэр кыратыжыгъæх. Теуцожь районым-рæ Адыгæкълæрæ гъæстыныпкъæ шхъуан-тлæ имылæу ащыпсæурæр мæклæ дæд. Ары газыр ишагъу рацэллæным пæе лъæу тхылгъæу къащатыгъæри, фæгъæклотæнхэр зилæу ахэм къахæкылгъæри зæрæмаклæм лъапсæ фæхъугъэр. Тæхутæмыкълæу рай-оным мы лъæныкълæм нахь чанæу юф

АР-м и Парламент

дишлæн фæе. Шъæо Аскæр нæужым гу-щылæгъу тызыфæхъум, социальнæ фæло-фæшлæхэм ягъæцæклæн фæгъæзæгъæ къл-лыкълæм илофышлæхэм охътæ клæклæм кыкълæу фæгъæклотæнхэр зилæ унагъоу газ зиунæ имышагъæхэм яспискæ къагъæ-хъазырынæу, аделæнхæу пшъæрыл зæра-фишылгъæр кыжълæу.

Газымклæ шъолъыр компанием ипæцæ кызырæлуагъæмклæ, унæм гъæстыныпкъæ шхъуантлæр ицъгъæным пæе проектым игъæхъазырын ахъæу цыфхæм лъаты-рæри нахь макълæ хъугъæ. Республикæм ац пæе компенсациеу ыгъæнæфагъæм ишлуагъæклæ, мыц ыпæклæ сомæ мин 19 ар хъуштыгъæмæ, нæпæ сомæ мини 7-м тлæкълæу ехъу нылæп. Ари цыфхæм алъы-гъæлæсыгъæн фæе.

Владимир Нарожнæм псæуплæ кой администрациехэм япæцæхэм закълыфи-гъæзæзæ, программæм кыхиубытхæрæм тхылгъхэр тæрæзæу агъæхъазырынхэм, фæгъæклотæнхэр зилæхэр амалæу къæра-лыгъом къаритырæм щыгъæгъæзæгъæхэм алъæныкълæ юфшлэныр нахь агъæлæ-шынæу къарилуагъ. МФЦ-м, социальнæ фæло-фæшлæхэм ягъæцæклæн фæгъæзæгъæ кълупыкълæхэм япæцæу кырагъæблæгъæ-хæми нахь чанæу юфым кыхæлæжъæнхæу афигъæпытагъ.

Шъугу къæдгъæкълæжыын, мы програм-мæм игъæцæклæн блæкълæгъæ 2022-рэ илæсыр ары заублагъæр, плæлæ гъæнæ-фагъæ илæп. Урысые политическæ пар-тиеу «Единæ Россиер» ац клæщакълæ фæхъугъ, УФ-м и Президент къадыри-гъæштагъ. Владимир Путинæм псæуплæу газыр зыдæцæгъæхэм ар зимылæу адæсхэм

яшагъу гъунапкъæхэм ыпклæ хæмылæу гъæстыныпкъæ шхъуантлæр афынагъæсынæу пшъæрыл кыжылгъ. Цыфхæм ежъхэм яунæ зæрæрацэллæщтырæ зæрæщызæбгы-ращыщтырæ зыпклæ атырæр.

Программæм игъæцæклæн имызагъоу, гъæстыныпкъæ шхъуантлæм ыпклæ къæзы-мытыгъæу чыфæ зытæлхæми ягъугъу мы зæхæсыгъом щашылгъ. Екътэкъл Аслъан кызырæлуагъæмклæ, Теуцожь районымрæ Адыгæкълæрæ пштæмæ, ащызылуагъæр сомæ миллион 56-м ехъу, Тæхутæмыкълæу районымклæ а пчъагъæр сомæ миллион 88-рэ мæхъу.

Гъæстыныпкъæ шхъуантлæу ыгъæфæда-гъæм ыпклæ игъом къæзымытыгъæхэм амал илæу ар зæрафыламыупкълæрæм шъолъыр компанием ипæцæ кыкылгъæ-тхыгъ. Ац фæдæу чыфæ зытæлхæм ац ипроцент 20 — 25-р къатыжмæ, адрæ къанæрæр къафылалытыкълæжынышъ, тлæкълæу-тлæкълæу кызырæпщыныжыщт гра-фикыр афызæхагъæуцонæм фæгъæхыгъæ унашъом клæтхæгъ. Ар компанием иин-тернет нæкълæбгъохæм мызæу, мытлæу къæрагъæхæгъ, ау юфхэр нахь гъæпсын-клæгъæнхэм фæшл цыфхæм къæбарыр алъыгъæлæсыгъæным муниципальнæ об-разованиехæри кыхæлæжъæнхæу ахэм япæцæхэм закълыфигъæзæгъ.

Адыгейм щыпсæурæм ипроцент 95-рэ фæдизым гъæстыныпкъæ шхъуантлæр кыылæклæхæ. Абонентæу ар зыгъæфæдæрæр мини 175-рэ мæхъу.

ХЪУТ Нæфсæт.

Юныгъом и 7, 2023-рэ илэс

Адыгæ кълæуае и Мафæ кълæсы

Юныгъо мазэм и 16 — 17-м Адыгейм игъомылæнхæу мæфæклæ анæхъ шъхæлæхэм ащыцæу адыгæ кълæуае ифæстиваль щызæхащыщт. Мыгъæрæр я 12-у хъушты.

Къыхæшт тхæмафæм изыгъæпсæфыгъо мæфитлу кыдхæлгъæтæгъæшт юфтхæбзæ зæфæшъхæфхэр, хæб-зæ зæрæхъугъæу, Мыекълæпæ районым ипсæуплæу Дахъо икълушъхæтхæу Унæ-Козæ кълæпæлул гъæхъунæм щызæ-хащæштых:

Юныгъом и 16-м сыхъатыр 11-м кышылублагъæу пчыхъæм 7-м ыныкълæ хæхъæфæклæ лъæпкъ щæгъуыгъæхэр зæлухыгъæштых;

сыхъатыр 11-м «Налмæсыр» кълæшъошты;

12-м ыныкълæ кълæуагъæу фестивалыр кызылуахышты;

11-м кышылублагъæу пчыхъæм 4-м нæс лъæпкъ проектæу «Лъæуж» зыфилорæр агъæцæклæшты;

11-м кышылублагъæу пчыхъæм 5-м ыныкълæ хæхъæфæклæ лæпæлæсæныгъæм идесæхэр къатыштых;

мы охътæ дæдæм Шыу Хасæм икълæгъæлæгъæнхэр щылæштых;

сыхъатыр 2 хъункълæ такыкълæ 20 илæжъæу рагъæжъæ-нышъ, сыхъатырæ концерт къатышты;

сыхъатыр 3 хъункълæ такыкълæ 20 илæжъæу кълæуаер

анæхъ псынклæу зышхыштымклæ зæнæкълæу зæхащæшты; ац ыуж упчлæ-джæуап зæнæкълæу щылæшты; пчыхъæм сыхъатыр 4-м кышылублагъæу 5 хъункълæ такыкълæ 15 илæжъ мæхъуфæклæ концерт щылæшты ыкълæ клæлæцълæу хæм апае зæнæкълæу хæхъæштых, пчыхъæм сыхъатыр такыкълæ 10-кълæ 6-м хæхъæгъæу республикæм икълæшлуагъæмрæ иорæдылохæмрæ концерт къатышты, ар «Удж хъураекълæ» аухыжышты. Мæфæклæ жъогъотопклæ сыхъатыр 7-м ыныкълæм апæрæ мафæр зæфæшылæшты.

Юныгъом и 17-м мафæм сыхъатыр 11-м аублæнышъ, пчыхъæм сыхъатыр 5-м нæс юфтхæбзæ зæфæшъхæфхэр зæхащæштых: лъæпкъ щæгъуыгъæхэр зæлухыгъæштых, концертхэр, лæпæшъысæшылæнымклæ десæхэр, гъомылæ-пхъæшылæнымклæ зæнæкълæу хæхъæштых, зæфæ-хъысыжъхэр ашылштых, адыгæ джæгум кыкълæпкъышты «Удж хъураекълæ» мæфæкълæ аухышты.

Ац кълæкълæрæ псæури ыпклæ хæмылæу дагъæхæшт, кълæмыкълæуштых онлайн-шылæклæ еплъышъуштых.

Хэгъэгур кыуухъумэныр апэ ригъэшъыгъ

(Икълух).

Александр Юнниковыр 1992-рэ илъэсым кыуухъу, гурыт-хушъхъафыкыгъэ гъэсэнэгъэ зэригъэгъотыгъ, унагъо ышлагъ, клэлэцкыкыуиты ил. Адыгеим иобщественнэ-патриотическэ щылаклэ чанэу хэлажъэхэрэм ащыщ. Илъэс 15 ыныбжыгъэр дзэ-патриотическэ объединениеу «Зыкыныгъ» зыфилорэм кыулыкъу ухъазырыныгъэр щыкълунэу зыре-гъажъэм. Илъэс 19 ыныбжъэу дзэ кыулыкъум кыуагъэ. УФ-м хэгъэгур клоцлофхэмкӀэ и Министерствэ идзэхэм ахэтыгъ, взводым икомандир игуадзэу щытыгъ.

Хушъхъафыкыгъэ дзэ операцием клэлэ ныбжыкӀэр хэлэжъэнэу зэрэхъу-гъэмкӀэ теупчыгъ.

— Илъэс 15-м кыушъхъагъэ-гъэу сищылэныгъэ дзэ Иофым епхыгъэу щыт. СыныбжыкӀэ

кыистефэрэ кыулыкъур схы кызысэгъэзжымы сыххэтыгъэ объединением инструкторэу Иоф щысӀлэу сыублагъэ, ныбжыкӀэхэр патриотизмэ фэспӀунхэр кыыхэсхыгъ. Джащ фэд, республикэ джэгунхэу «Зарница» зыфилорэми изэхэ-щэн икӀэщакӀохэм сахэт.

Хушъхъафыкыгъэ дзэ операциер кыежъагъэу, кыэралыгъом Іэпылэгъу ищыкӀагъэу зэхэсхы-гъэу ащ сымыкӀоныр кыезгъэ-кӀугъэп. Хэгъэгур кыуухъумэ-ныр тэ, хульфыгъэхэм, ти-пигъэрылгъэу сэлъытэ, — кы-Іуагъ Александр Юнниковым.

ДзэклопӀыр ежъ ишӀоигъоныгъэкӀэ

мэзищ зэзэгъыныгъэм клатхи, кыэтыгъ. Иунагъо лъэшэу кыызэрэкъотыгъэр, ащ дзэклопӀым ипсихологическэ зытэткӀэ мэхъанэшхо зэригъэ кыыхигъэщыгъ. Унагъом имызакъоу, клэлэцкыкыуэхэм дзэклопӀхэм афатхырэ писъмэхэми гур кыызэрэдащарэр, ахэм зэкӀэми ягуапэу зэолӀхэр зэряджэхэрэр хигъэуэфыкыгъ.

Александр Юнниковыр зыхэтыгъэ ротэр мафэ горэм псэупӀэу Бахмутскэм (Донецкэ лъэныкъом) щыклогъэ зэпэу-цужыым хэлажъэзэ, кыфагъэуцугъэ пшъэрылхэр щытху хэлъэу зэшӀуихы-гъэх ыкӀи кыахэщыгъ. Ащ епхыгъэу мы медалыр кыфагъэшъошагъ. Александр нэмыкӀ тын лъапӀэхэри, щытху ыкӀи рэзэныгъэ тхылхэри илэх: бгъэхалхъэу «За отличие в службе II степени», Луганскэ Народнэ Республикэм иорденэу «Казачья доблесть» зыфилорэр.

— УигъэхъагъэхэмкӀэ укыыхагъэщыныр гушӀуагъо

ыкӀи насыныгъ, — кыӀуатэ А. Юнниковым. — Ащ даклоу сырэгъушхо сикӀалэ щысэтхы-нӀэ сызэрэфэхъуцтым. Хэта зышӀлэрэр, ар ины зыхъукӀэ дзэ Иофыр кыыхихынкӀи, силъагъо рыкӀонкӀи мэхъуба?

Александр гухэлъышӀоу зыдилыгъэхэм ягугъу кыышыгъ. Хушъхъафыкыгъэ дзэ операцием иветеранхэм яшӀолыр Ассоциация и Советэу зэхашагъэм ар хэт. Советыр нахъ пытэу ылъэ теуцоным мы уахътэм ыуж итых, дзэклопӀэу кыау-лӀэхэрэм ягумэкыгъохэр дагъэзжыын-хэм, мамыр щылаклэм хэгъозэжыынхэм дэлэжъэщытх. Охътэ гъэнэфагъэ зыте-шӀлӀкӀэ джыри зэзэгъыныгъэм клэтхэнышъ, хушъхъафыкыгъэ дзэ операцием ыгъэ-зэжыынэу А. Юнниковым кыӀуагъ.

ІШЪЫНЭ Сусан.

ЗэзэгъыныгъэкӀэ кыулыкъур кыыхихыгъ

Хушъхъафыкыгъэ дзэ операцием щызэрихъэгъэ лыхъужыныгъэм ыкӀи лыгъэм апэ медалэу «За отвагу» зыфилорэр кыызфагъэшъошагъэхэм ащыщ Алан Т.

— Ащ сыкыэтыфи, сымыкӀози сищылэныгъэ дзэ Иофым еспхынэу сегунысагъэп, — кыӀуатэ ащ. — СипӀалтэ кыэсу-хи сыкызэкӀожыым, илъэ-ситӀурэ ИофшӀэн зэф-шъхъафхэм сапылгыгъ. Ау урыпсэун пӀэкӀынэу кыиз-щыбгъэхъэн чӀыпӀэ ащ фэдэу щылагъэп. Зэзэгъыныгъэ шӀы-кӀэм тет кыулыкъум шӀуагъэу пылхэм афэгъэхъыгъэ кыэба-рыр зеп зэрэзхэсхыгъэр. Нэужым зэзэгъыныгъэкӀэ кыу-лыкъур схынэу Мэздэгур рай-оным сыщыкӀэтхэгъ. Зы клэт-хэгъу пӀалтэр кыэсхыгъ, нэужым Краснодар сыщыпсэ-унэу сыкызэкӀожыгъэу Адыгеим зэзэгъыныгъэкӀэ кыулыкъур щысхын зэрэслӀэкӀыщтыр кысаӀуагъ. Сыкыакуи зэкӀэ зэ-згъэлъэгъугъ, сыгу рыхыгъ ыкӀи ятӀуанэрэу зэзэгъыныгъэм сы-кӀэтхэгъ.

Ар Темыр Осетием кыышыхъугъ, Мэздэгур механикэ-техническэ технику-мым гурыт-техническэ гъэсэнэгъэ щы-зэригъэгъотыгъ. Ишъхъэгъусэу Мадинэрэ ежыррэ шъэожъыиты зэдӀпӀу.

ЗэзэгъыныгъэкӀэ кыулыкъу ахыныр ныбжыкӀабэхэм кыыхахы. ЯлофшӀэнкӀэ лъэгӀпӀэ гъэнэфагъэхэм анэсынхэмкӀэ, ашъхъэкӀэ, яунагъокӀэ ящыӀэкӀэ-псэукӀэ зэблахъунымкӀэ мыр амалышӀоу бэхэм алытэ. Алан ыныбжъ кыызэсым дзэм кыулыкъу щыхынэу кыуагъэ.

МыекӀопэ гарнизоным ичастьхэм ащыщ зэзэгъыныгъэкӀэ кыулыкъу щы-зыхышътыгъэ Алан Т. дзэ ученихэм ащыӀэу хушъхъафыкыгъэ дзэ операци-ер кыежъагъ. Ау ащ бэрэ хэтынэу ху-гъэп. Анахъ зыщыжъотыгъэ лъэхъанхэм ахэфагъ ыкӀи кыухъэлъатэхэр кыашъхъэ-рыбыбэхы щэрыоныр кыарашылагъ. Кыутафэхэр бэу кытефагъэх, ыкышӀо машом ыстыгъ. Апэрэ купым хэхъэрэ сэкъатныгъэ илэу ипсауныгъэ джыри зыпкы регъэуцожы.

— ПсынкӀэ дэдэу апэрэ Іэпылэ-

гъур сагъэгъотыгъ, — ыгу кыэ-Іыжыы Алан. — Апэ шӀоф госпиталым сацагъ, шӀлэху стационар госпиталым сына-гъэсыгъ, ау сиякыыл щыуагъ, комэм сифагъ. Сыкызынэ-хъэжыым, мэшӀо стыгъэхэм зыщылӀэхэрэ клиникэу Санкт-Петербург дэтым сы-чӀлэлыгъ. АпишӀэрэ катэгорие зилӀэ врачхэм операцихэр кыы-фашигыгъ, бӀлахъэу сауэж иты-гъэх, слъэ сыкытырагъэу-цожыгъ. Психологическэ Іэ-пылэгъум кыушъхъагъэу зэкӀэ сагъэгъотыгъ. Нэужым Мыекъуапэ кызысэгъэзжыым, тхылхэм ягъэпсынкӀэ шӀо-лыр фондэу «Хэгъэгум цухъу-макӀохэр» зыфилорэр ыкӀи дзэ частэу сыххэтыгъэр кызде-лагъэх.

Тигушылэгъу кыызэрэхигъэщыгъэмкӀэ, улӀгъэ хылылэхэр тешагъэхэ хуи ипса-уныгъэ зэрэзэщыкыуагъэр ыгукӀэ ыштэ-ныр псынкӀагъэп, псаоу иунагъо кыи-зэрэхэнажыгъэмкӀэ зигъэлэсэжыгъ. Ау анахъ кыехылылӀэкыгъэр иныбджэгъухэм ащыщхэр зэрэчӀинагъэр ары.

Зыпкы иуцожынымыкӀэ Іэпылэгъу кыи-фэхъугъэхэм игупсэхэр ащыщых. Апэрэ мафэхэм кыащегъэжъагъэу ишъхъэгъусэу Мадинэ емызэщыжъэу ыуж ит, сымэджэ-хэм адычӀлэлыгъ. Хэбзэгъэуцугъэм тетэу, сэкъатныгъэ зилӀэм зэрэлъыплъэ-рэмкӀэ джы тхылхэр ыгъэпсыгъэх. Ащ лъэшэу зэрэфэрэзэр Алан кыыхигъэщыгъ. Янэ-ятэхэри кыифэгумэкыхэу ышъхъагъ итых.

ДзэклопӀым ыгу ымыгъэкӀодэу ипсау-ныгъэ зыпкы зэрэригъэуцожышътым мыпшыжъэу дэлажъэ. ТапӀкӀэ гухэлъы-шӀухэри зыдилыгъых, икыоу зыхъужыкӀэ хылылӀэзэщэ машинэм иводителэу Иоф ышӀэн ыгу хэлъ.

ШӀугу кыэдгъэкыжыын, илъэс 18 — 60 зыныбжыыхэу Урысые Федерацием щыпсэхуэу гурыт гъэсэнэгъэ зилӀэхэр дзэкыулыкъушӀэ хъунхэ алъэкышът. Ныб-жыкӀэхэу зыныбжыкӀэ кыулыкъур ахыным нэсыгъэхэм зы илъэсым ычӀы-пӀэ илъэситӀу зэзэгъыныгъэм клэтхэнхэ амал ял. Урысыем и Президентэу Вла-димир Путиным иунашӀокӀэ кыулыкъур зэзэгъыныгъэ шӀыкӀэм тетэу ыхыным апэрэу клатхэрэм зэтыгъо федеральнэ ахъщэу сомэ мини 195-рэ, республикэм-кӀэ зэтыгъоу сомэ мин 200, лэжъапкӀэу сомэ мин 204-м ехуэ араты.

ЗэзэгъыныгъэкӀэ кыулыкъур зыхыы зышӀоигъохэм шъузыщыпсэурэм елы-тыгъэу дзэ комиссариатхэм зафэжъу-гъэзэн шӀульэкышът. ЗэкӀэ ахъщэ тын-хэм ыкӀи фэгъэкӀотэнэу щылӀэхэм япхы-гъэ кыэбарыр нахъ игъэкӀотыгъэу зэзы-гъашӀэ зышӀоигъохэм телеграм-каналэу «Адыгея — Служу Родине» зыфилорэм рагъотэщт.

ІШЪЫНЭ Сусан.

Сурэтыр: Алан Т. ихъарзынэш.

ИеплъыкІәхэр зыщызэфихьысыжьыгъэ ІофшІагъ

«Бәрсәйкүә Уымарэ итхәпкыль» — джауштәу еджагъ обществәннә юфышләу Мәщфәшлү Нәдждәт кыдигъэклыгъ тхылым. Нәдждәт мыщ ильәс пчәгъәм дләжәгъ, ыгугоигъ, зәригъзәфәгъ ыкли мы мафәхәм ар кытырадзәгъ.

Мэщфэшлү Нэдждэт 1948-рэ илгэсым Тьркуем ит кьуаджэу Рейханлы кьышыхуугь. ИныбжьыкIэгьум кьышеггэябагъу лъэпкь Iофхэм афэлажэ. Тарих хэкум апэрэу 1978-рэ илгэсым кьэкIогагь. 1992-м кьыгъээзжыыгь. Дунэе Адыгэ Хасэр зэхэ-зышэггэ купым хэтыгь, ар заггэпсыггэм кьышыубагъу джынэс шэлажэ. ДАХ-м итхьаматэ иупчIэгъэгьу. Нэдждэт медицинэ сэнэхват иI, радиологиемкIэ гъэсэнгыгъэ зэригъэгъотыгь, хэкум кьыгъээзжыым УЗИ уплъэкIунхэр ышIыштыгь. Общественнэ IофышIэ цIэрIу, адыгэхэм япхыгъэ Iоф пстэуми ателэгъыхьэ. Ау ныдэльфыгъэзэр анахьу зыггэгумэкIыр лъэныкьохэм ащыш. Ащ елгытыггэу тхылъу «Бэрсэйкуэ Уымарэ итхэп-кьылъ» зыфилорэр ытхыгь. Мэщфэшлү Нэдждэт мы Iоныгъо мазэм ыныбжь илгэс 75-рэ мэхьу. ИмэфэкI дахэ ехуэлэу тхылъыр тынэу лъэпкьым фишIыгь.

1853-рэ илээсым гээтхалэм и 14-м
Бэрсэй Умар иалфавит Грузиём икьалэу
Тифлис кыыщыдэкыгыагы ыкы 2000-рэ
илээсым адыгабзэмрэ тхыбзэмрэ я
Мафэ заштэм, ары лъапсэ фэхьугьэр.

Джащ тетэу джы гьэтхәпэм и 14-м
 тындылфыбзэ имафэ хэтэгъунэфыкы.
 Ау Мэщфэшлү Нэдждэт кызэрилорэмкӀэ,
 ащ лӀапсэ фэхъугъгэ лфшлагъэр зыкӀи
 хэкүм кыышыхаутыжыгъагъэп.

— 1853-рэ ильээсым кыдэккыгъэ алфавитыр ары апэрэу еджаплэхэм адыгабзэмккэ зрашеджагъэхэр. Бэрсэйкыо Умар Ставрополь гимназием мы алфавитымккэ ындэлъфыбзэм шыригъаджэштыгъэх, — къулагэтэ Нэдждэт. — Тхэккыльэм нэмыклэу баснэхэр — тхыджэхэр кыдыгъэхъыгъагъэх. Марымыгъэ ильэси 170-рэ хуыгъэ алфавитыр кыыздэккыгъэр. Ильэпкк пae ытхыгъагъ, ау зыккы адыгэхэм кыдагъэккыжыгъэп. Апэздэт Грузиeм кыычыхаутыгъагъ, нэужым, 2017-рэ ильээсым, Хъурмэ Рэхымэтрэ сэрэрэ тафатхи, тьялэуи ятонэрэу Тифлис кыыщтырадзэгъагъыккы зы экземплляр кыытфагъэхъыгъагъ. Арышъ, мы алфавитыр адыгэхэмккэ кыдэдгъэккын фаеу сэ слытагъэ.

Мэцфэшлу Нэдждэт мы тхылъыр
шогъэшлэгъонэу бэшагъэу ыушэтыгъ.
Тыркуем ит къуаджэу кызышыхуэгъэ
Рейханлы арапыбзэр шызэригъэшлэгъагъ.
Бэрсэй Умар иалфавити арапыбзэкӀэ

тхыгээ. Ащ фэш! джынэс гу зылъа-
мытэщтыгээ лъэныкъохэми ыналэ аты-
ригъэтыг. Гушылэм пае, ежэ Умарэ
ылъэкъуацэлэ зэритхыгъагээр Бэрсейкъо.
Мыши изакъоп, нэмык!хэри джынэс
къырамыдджыкыгъэу ыгъэунэфын
ылъэкыг.

— Тэ тиклэлэгүүм тикъяуджэ арап бэклае дэсыгь, арапыбзэ тшлэштыгь, сыцлыкү дэдэу Къурлан сырагъэджэагь, — лъегэкълуатэ Нэдждэт игушылэ. — Бэрсыйкъом иалфавит араб хъарыфхэмклэ тхыгъэ. Ар зэхэпфыным пае арапыбзэм илграмматикэ шшлэн фае. Сэ къыстефэу, сипшъэрылгъэу слыты, джащ тэтэу мы лофым сыфежъэнэуи, зэпыфэнэуи хъугъэ.

Апэрэ адыгэ алфавитым фэгъэжьыгъэу а лъэхъаным къыхаутыгъагъэхэри Мэщфэшлү Нэдждэт зэригъэшлэжьыгъэх. Бэрсэйкъом арапыбзэкӀэ къыхиутыгъэгъэ тхыдэжъхэр непэрэ тхакӀэм тетэу зэридзэкӀыжьыгъэх. Умарэ адыгабзэм идиалект зэфэшъхьафхэмкӀэ а баснэхэр ытхыгъагъэх. Джащ фэдэу диалект гутыкӀэу ахэм ахэтхэр къыхигъэщӀзэзэ Мэщфэшлү Нэдждэт ытхыжьыгъ.

— Бэрсэйкы Умар пае кыатхыгагыз
статья 40 фэдиз сяджаг. Ау нахыьбэр
игъашлэ, ибасэнэхэм кыатегушылэх, —
тхылъым фэгъэхыьгъэ къэбарым
кыхыгъахы Нэдждэт. — Ау алфавитыр
мэклэ дэдэу зэхафыг. Сэ ары анахэу
сыналэ зытезгыатыгъэр — нахь маклэу
зигугу кыашыгъэ лъэныкьохэр ары.
Араб хъарыфхэмклэ алфавитыр
кыхыхыгъэми, адыгъ макъэхэр кирил-
лицэклэ къэплон зэрэплъэкыштым
фэгъэхыьгъэ нэклубгъо заулэ илагъ.
Ахэри мы тхылъым кыдэхыагъэх. Тлэшу
Фатимэ Рэмзан ыгъаум ащ фэгъэхыьгъэу
кандидатскэ лофшалагъэ ыгъэхъазырыгъэу
чытыгъ. Ащ къыхиутыгъагъэхэри мыщ
кыдэдзгъэхыагъэх.

Бэрсэй Умар арапыбзэклэ ытхыгэыгэ алфавитым «клэхабз» зыфилорэ гушылэр шигэфедэгаг. Кьохьэплэ адыгабзэм «клэхабз» ралоным ары кьежьанлэ фэхьуэгэр. Мыри Мэщфэшлү Нэдждэт итхыль кьышетхы. «Шлэныгэ лэрам» – мыщ фэдэ едызгохэри фишылгьэх. Адыгабзэм иалфавитэу ильэх зэфэшхьафхэм шылагэхэр, ахэм афэгэхьыгэ кьэбархэр кьыхиутыгьэх.

— Ежь Бэрсэйкъом иалфавит фэмыгэхыгыгэу, бэзм ехыллагэу «шлэныгэ Іэрамхэр» хэспхыхыагэх, — кьело Нэдждэт. — ГушыІэм пае, 1940-рэ ильэсым Нэгүмэ Шорэ кириллицэр ыльапсэу алфавит зэхигьэуцогьаг, ау кьыдигьэкІышьюгьагэп. Советскэ Союзым ар кьыцагупшысыгьагэу бэмэ кьашлошы, ау ар Нэгүмэ Шорэ ытхыгаг, 1956-рэ ильэсым апэрэу кьыдагьэкІыгаг нылІ. Апэрэу зэрэтхэгьэгэхэ араб алфавитымкІэ тхыгэу зы гушыІэухыгэ, латин хьарыфылэу кьаштэгьэгьэм щыцэу зы пычыгьо хэт. Джащ фэдэу гьэшІэгьон хьуным пае «шлэныгэ Іэрамхэр» хэзгьэхыагэх.

Адыгабзэм фэгъэхьыгъэу ежъ Мэщфэшлү Нэдждэт иеплъыкӀэхэр, игупшысэхэр итхылъ кыдыгъэхьагъэх. Тарихъ дэфтэрхэр, сурэт гъэшлэгъонхэр мыщ дэбгъотэщтых. Мэщфэшлү Нэдждэт итхылъ зезыгъэгъоты зышлоигъохэм ежъ зыфагъезэн е Адыгъ Хасэм екӀолӀэнхъ алъэкӀышт.

ГЪУКІЭЛІ Сусан.

Сурэтхэр: «Адыгэ макъэм» ихъар-
зынэщ.

**Бэрсэйкъуэ Уымарэ
ИТХЭПЪЫЛЪ**

Мэщфэшлү Нэждэт

ГЪЭСЭНЫГЪЭ ТЕДЗЭ АРАГЪЭГЪОТЫШТ

Проектэу «Цифровые кафедры» зыфилорэм кыдыхэлъытагъэу Адыгэ къралыгъо университетым щеджэрэ студент 600 фэдизмэ ыпкӀэ хэмьлӀэу IT лъэныкъомкӀэ сэнэхъат тедзэ зэрагъэгъотын амал ялӀшт.

Апшээрэ еджаплэхуу программэу «Приоритет-2030» зыфилорэм хэлажэыхэрэм мы проектыр агъэцаклэ.

Ильсэсикэ эндэжгүм Адгьгь кьэралыгьо университетым программий 7-мэ япхыгьэу тхылъхэр аштэх. IT-компаниехэм гэжэкспертхэр ягьусэхэу программэхэр зэхэгьэуцагьэхь кьили Иннополис Университетым инновационнэ плошадкэ экспертизэ шаклугь.

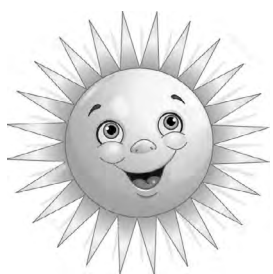
Егъэджэным хэушхьафыкылыгъэу зыфэбгъэхьазырыныр кыдылпытэрэп ыкӀи студент пэпчъ хэлэжъэн амал иӀ.

Шьугу къэдгъэкӀыжын, Адыгэ къэралыгъо универси-

тетыр «Приоритет— 2030» зыфилорэм хэлажэ. Гъэрекло кышгэгъагъэу апшэрэ еджаплэм проектэу «Циф-ровые кафедры» зыцлэр шылэныгъэм шыпхырешы. 2022 — 2023-рэ илъэсхэм апшэрэ еджаплэм программиту зэхышгъ. Ащ кыдыхэлъытагъэу студентхэр мэзи 9-рэ, сыхъат 250-рэ, шлэныгъэ зэрагъэгъотыгъ. Проектэу «Цифровые кафедры» зыфилорэмклэ ыклэ сэнэхъат зэфэшхыафхэм афэгъэхьазыргыгъэнхэмклэ программэхэр нэбгырэ 430-мэ аклугъэх.

Адыгэ къэралыгъо университетым ипресс-кыулыккыу.

Тыгъэнэбзый

ИлъэсыкIэ еджэгъур рагъэжэжыгъыгъ

Ионыгъом и 1-м Адыгэ Республикэм иеджапIэхэм, зэрэ Урысые фэдэу, илъэсыкIэ еджэгъум иапэрэ одыджын къащытеуагъ, шIэныгъэм и Мафэ хагъэунэфыкIыгъ, мэфэклI офтхъэбзэ зэфэшхьафхэр ащы-зэхашэгъагъэх. Урысыем еджэплэ мин 40-мэ япчъэхэр еджа-кIохэм къащыфызэуахыгъэх, ахэм якIолэжыгъэхэм ащыщэу апэрэ классым кIуагъэр миллиони 2. АдыгеимкIэ еджэплI 137-мэ ялофшIэн рагъэжэжыгъ, ахэм нэбгырэ мин 61-рэ ащеджэшт. АдыгеимкIэ апэрэ классым мыгъэ кIуагъэр мини 6,7-рэ зэрэхурэр.

Унагъомрэ къэралыгъомрэ, унагъомрэ еджапIэмрэ язэдэ-

лэжхэн плуныгъэ-гъэсэнэгъэр бэкIэ епытыгъ.

Апэрэ одыджыныр, апэрэ классыр, апэрэ кIэлэегъаджэр ыкIи ялэгъу-ныбджэгъу цыкIубэр ныбжырэу кIэлэцыкIум ыгу къенэх, цыфыкIэм иплункIэ ахэр осэшхо зилэх. Сыдэуштэу тыгъосэрэ сабыеу кIэлэцыкIу Iыгъыплэм кIощтыгъэр джы еджэным ехъулэштэ? МэгумэкIых ны-тыхэр, еж кIэлэцы-кIухэри кIэлэегъаджэхэри. Пстэуми алэ зэкIэдзагъэу Iоф ашIэмэ, еджэн-гъэсэн Iофышхор лыкIотэшт. Сабыйхэм зэхыхи, альэгъуи, нэмыкIи псынкIэу агу раубытэ, арышъ, щэч хэлъап, еджакIи, тхакIи, гъэпсыкIэ-шыкIи ахэплъхьан плъэкIышт.

Анахь мэхьанэ зилэр цыфыгъэ дахэр ахэлъэу пIунхэр ары, джаш пае ежъхэри чан зэкIэубытагъэхэу щытынхэр ищыкIагъ. Щысэ зэфэшхьафхэм акIэгъэдэлукыгъэнхэр, пшысэ цыкIухэм, рассказ ыкIи усэхэм яджэнхэр, сурэтшыгъэхэм яплъынхэр, а зэкIэмкIи яшIошI къыралотыкIэхэу егъэсэгъэнхэр лъэбэкIу инэу щыт. Шхъэклафэ ахэлъыныр, Хэгъэгур шу альэгъуныр, ны-тыхэр агъэлъэплэнхэр, ялэгъу цыкIухэм агурылонхэр, зэфэгумэкI-зэфэсакъыжыыр яшэнышуныр – мыхэр плуныгъэ-гъэсэнэгъэм ылъапсэх.

Еджагъэ ухъуным имызакъоу, цыфышылу лъэш ухъуныр зэрэмыпсынклэр, ау зэрэгъушIуа-

гъор мыгъэ апэрэу еджапIэм кIуагъэхэм игъорыгъоу агура-

гъэлэшт. «Гъогу мафI!» афэтэлэ кIэлэеджэкIо цыкIухэм.

Бжыхъэ пасэм идэхэгъу

Илъэсыр зэрэщытэу пштэмэ, охътиплIэу гошыгъэ: бжыхъэр, кIымафэр, гъатхэр ыкIи гъэмафэр. Мыхэм ахэбдзын гори ахэлъап, зэфэдэу уахътэ пэгъэ кIэракI ыкIи лъэрыхъ. Бжыхъэр гъэбжыкIэ бай: лэжыгъэр ыкIи къэкIырэ лъэпкъ зэфэшхьафыбэр зыщыхъой; чыгъхэм, куандэхэм пхъэшхъэ-мышхъэр хъоуе къятэкъохы; щагубзыухэр, былымхэр къызэлъэхъух. Тишъоф хъуаухэм ахэр бжыхъэ класэ охъуфэкIэ шхъафитэу ащэхъух, етIанэ мэкъушыгъэ хъандзоу афызэтыраусэгъэм ыкIи нэмыкI лусхэу ялэхэм ащыщхэр арагъэшхы, кIымэфэ щтыргъукIым хэти ибылым ишагу щылыгъ, фэсакъэу теупхъухэ; гъатхэр къэсэу, тыгъэр къэплъэу, уц-алырэгъу шхъуантIэр

чIым къызытыриубгъокIэ, былымхэр шъофым рагъэхьанхэр, ащ щагъэхъунхэр рагъэжэ-жы. Гъатхэр – дунаир зэрэщытэу къызыу-щыжыгъу, зэфэдэкIэ уашъуи чIыгуи зыкы-заштэжырэ уахът; аузэ, гъэмафэр – гъэпсэфыгъо мафэхэр, мэзищыр къызэлъэсы, тидэкIи фэбэ, нэфын, рэхъат. Арышъ, тичIыопс хэбдзын гори хэмылъэу, зэдиштэу зэгъэзэфагъ, илъэсым иохътиплIэу зыцIэ къесIуагъэхэри, зэкъош зэпэблэгъэ-зэрэпIы-тэх. ТичIыопс, кIэлэцыкIухэр, тыфэсакъын, икьэбзагъэ хэти зэрэплъэкIэу тыухъумэн фае, джашыгъум тижыи къэбзэшт, тиощи тиоси тынчышт, тэри, ини цыкIуи, тигуапэу а зэкIэ рэхъатэу тыщылэшт.

Н. ДЗЭУКЪОЖЬ.

Адыгэ тхакIохэу Ионыгъом къэхъугъэхэр

ЕУТЫХ Аскэр
(1915 – 1999)

Еутых Аскэр Къарбэч ыкIор Красногвардейскэ районым ит къуаджэу Хъатикъуае Ионыгъом и 25-м, 1915-рэ илъэсым къы-щыхъугъ. Адыгэ педтехникумыр ыкIи Краснодар кIэлэегъэджэ институтэу дэтыр къыухыгъэх.

Хэку гъэзетэу «Колхоз бы-ракъым» иредакция, ащ пьдзагъэу 1936 – 1938-рэ илъэсхэм Адыгэ научнэ-ушэтэкIо институтэу иоф ащишIагъ. 1939 – 1941-рэ илъэсхэм театрэ ис-кусствэмкIэ Къэралыгъо ин-ститутэу А. В. Луначарскэм ыцIэ зыхъырым и Адыгэ студие икIэлэегъэджэ-консультантыгъ.

Хэгъэгу зэошхом хэлэжыгъ, орден ыкIи медальхэр къыфа-гъэшъошагъэх.

Еутых Аскэр ытхыхэрэр 1934-

рэ илъэсым къыщегъэжыагъэу хиутыщтыгъэх. Иусэ тхылъэу «Тимафэхэр», рассказхэр зыдэт тхылъэу «КIочIэшху», усэхэр, поэмэхэр ыкIи зы акт хурэ пьесэу «Анахь чаныр», лири-ческэ поэмэу «Сшынахъыжъ» (1941) зыфилохэрэр къыди-гъэкIыгъэх.

АдыгабзэкIи урысыбзэкIи тхагъэ, повестхэу «IэнэтIэ дэгъу», «Тыгъэр ташхъагъ», «Зы бзылфыгъэ итхыд», «Цыфым илъэуж», нэмыкIхэри къыхиутыгъэх.

Аскэр ипьесэхэу «Ася», «Бзылфыгъэ цыкIу», «Зэ-пытхыгъэ пшъэхъухэр» зыфи-лохэрэр Лъэпкъ театрэм щагъэу-цугъэх.

Еутых Аскэр АР-м инароднэ тхакIу, УФ-м итхакIохэм я Союз 1938-рэ илъэсым щегъэжыагъэу хэтыгъ.

ХЪЭДЭГЪЭЛIЭ Аскэр (1922 – 2009)

Къуаджэу Хъатикъуае Ионы-гъом и 20-м, 1922-рэ илъэсым къыщыхъугъ. Зыбзи, зихабзи, зышIэныгъи пылухъанчъэу иадыгэ лъэпкъ фэзыгъэлэжыгъэ гъэсэгъагъ Аскэр. 1942 – 1945-рэ илъэсхэм дзем къулыкIур щыхыгъ. 1946-рэ илъэсым къыщегъэжыагъэу мэлсауфэ гуманитар ушэтынхэмкIэ Адыгэ

республикэ институтэу Т. КIэрацэм ыцIэ зыхъырым ишIэныгъэлэжыгъ, исектор ипэцагъ. 1965-рэ илъэсым филологии шIэныгъэхэмкIэ кандидат хъугъэ, ащ ыуж докторыцIэр къыушыхъатыгъ. Научнэ IофшIэгъэшхо зэшIуихыгъ: эпосэу «Нартхэр» ыугъоижыхи, зеригъэзафэхти тхылъибл хъоу къыдигъэкIыгъ. Нартхэм ятемэ ишъыпкъэу дэлэжыгъ щэлэфэкIэ, хэутыгъэ дэгъубэ иI.

ХъэдэгъэлIэ Аскэр ытхы-хэрэр – иусэхэр, усэкIэ тхыгъэ поэмэхэр, повестхэр, пшыналэхэр 1940-рэ илъэсым щегъэжыагъэу къыхиутыщ-тыгъэх. Итхылъхэу «Сичыл», «Гум иорэд», «Адыгэм ыпхъу»,

нэмыкIхэри еджэн програм-мэхэм ахэтых.

ХъэдэгъэлIэ Аскэр Махьмудэ ыкIор УФ-м культрурэмкIэ изаслуженнэ IофышI, АР-м инароднэ тхакIу, Адыгэ Ре-спубликэм шIэныгъэмкIэ изас-луженнэ IофышIэшху, АР-м и Къэралыгъо премие илауреат, къуаджэхэу Хъатикъуае, Нэ-шъукъуае, Шынджые, Краснодар краимкIэ ПсышIопэ районым яцIыф гъэшIуагъ. Урысые Федерацием итхакIохэм я Союз 1959-рэ илъэсым щегъэжыагъэу хэтыгъ.

ШЭУДЖЭН Аюб (1904 – 1985)

Шэуджэн Аюбэ Ибрахьимэ ыкIор Теуцожь районым ит къуаджэу Аскъэлае Ионыгъом и 4-м, 1904-рэ илъэсым къыщы-хъугъ.

1924-рэ илъэсым къыщыу-благъэу Хэгъэгу зэошхор къе-жъэфэ пэцэ IэнатIэхэр – ПэнэжыкIое райисполкомым чIыгумкIэ иотдел, Адыгэ хэку комитетым иоргбюро иупол-номоченнэу, партием Пэнэ-жыкIое районымкIэ иапэрэ секретарэу, мы район дэдэм ирайисполком итхъаматэу Iоф ышIагъ.

Хэгъэгу зэошхом илъэхъан Шэуджэныр полкым икомис-сарыгъ. Кавказ, Дон, Украинэм, Къырым ащыкIогъэ заохэм пхъашэу ахэлэжыагъ. Орденхэр, медальхэр бэу къыфагъэ-шъошагъэх.

Литературнэ творчествэм зыфегъагъэр пенсием зэкIор ары. ЩыIэныгъэ опытышхоу иIэр лIэужыкIэм зэрэритыжыщтым лъэшэу пылбгъ. Тхылъхэу «М. Шовгенов» (гъусэ илэу), «Не забудьте!» (1963), «Над Псекупсом» зыфилохэу Хэгъэгу зэошхом итемэ къызыщы-Iэтыгъэхэр къыдигъэкIыгъэх. А. Шэуджэныр Урысыем ижурна-листхэм я Союз хэтыгъ.

НэкIубгъор зыгъэхъазырыгъэр МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Адыгеим и Къэралыгъо автоинспекция къеты

Клэлэцлыкхэр къыхагъэлэжъагъэх

Гъогурыкхоньр щынэгъончъэным фэгъэхьыгъэ зэлуклэгъоу инспекторхэм зэхачагъэм клэлэцлыкху ыкх илэтхъо нэбгыри 100-м еху кырагъэблэгъагъ. Анахъ шъхалэу зытегушылагъэхэр клэлэцлыкху гъогу-транспорт фыкхоньгъэр дэгъэзыжыгъэныр ары.

Юфтхъабзэр Джэджэ районим икинотеатрэхэм ащыщ цырагъэкхыгъ. Ащ хэлэжъагъэх гъогу полицейскэхэр, зыныбжъ имыкхуагъэхэм ялофхэмклэ подразделением иинспекторхэр, район администрацием илофышлэхэр, ны-тыхэр.

Къэралыгъо автоинспекторхэм къэзэрэуагъэхэм агу къагъэкхыжыгъ лъэсэу е кушъхъафэхэм тесхэу гъогу тетхэ зыхуклэ аналэ зытырагъэтын фэе лъэныкхэхэр. Джащ фэдэу чыплэ зэфэшъхъафэу гъогу зыщифэнхэ алъэ-кхыштхэм къызэрэхакхыжыштхэр зэлуклэгъом цызэхачафэгъэх.

Нэфынэр къэзытырэ пкыгъохэр ящыгъынхэм ахалъхъанхэу зэрэщытыри зыщамыгъэгъушпэнэу аралыагъ. Бжыхъ-кхымэфэ лъэхъанхэм, мафэр нахъ клэко зыщыхурэм, а пкыгъохэр шлокл имылэу клэлэцлыкхуагъэхэм агъэфедэнхэу зэрэщытыр агурагъэлауагъ. Ащ ишлуагъэкхэ ахэм гъогу зэпачы зыхуклэ водителъхэм нахъ къалэгъуштых.

Хэбзэхуамакхэм ныбжъ зилэу къе-клэлагъэхэм хэушъхъафыкхыгъ гушылэхэр афагъэзагъэх. Клэлэцлыкхуагъэхэм гъогу зызэрэчагъэпсыштыр ны-тыхэм арагъэлэжъурэ щысэм бэкхэ зэрэпхыгъэр кыыхагъэщыгъ. Гъогурыкхоним хэлэжъэрэ пстэуми шлокл имылэу шапхъэхэр агъэцэкхэнхэу зэрэщытыр инспекторхэм хагъэунафыкхыгъ.

Зэлуклэгъом икхуахым гъогурыкхоньр щынэгъончъэным фэлорышлэрэ видеоролик къэзэрэуагъэхэм къафагъэ-

дзагъэхэм ащыщ машинэхэр зыщыкхэхэр гъогу пэгъунэгъоу лъэсэу тетхэм е урамыр зэпызычыныу ежыи, ыгузэгъу кытенагъэхэм афэсакхыныу зэрэщытыр. Статистикэм къызэригъэлагъэрэмклэ, лъэсрыкхэхэр зыхэфэрэ гъогу хуагъэ-шлагъэхэр анахъэу мээхэ уахътэр ары зыхухэрэр.

Полицейскэхэр гушылэгъу зыфэхуагъэхэм авариехэм ахэмыфэнхэмклэ зэрэзекхонхэ фэе шыкхэхэр игъэкхотыгъу къафалотагъ, шапхъэхэр зэрэпхыгъэ тхъапэхэр аратыгъэх. Юфтхъабзэм хэлэжъэгъэ водителъхэм ялахылхэм ыкх ягулсэхэм мы шапхъэхэр къафалотэнхэу зафагъэзагъ.

Гъогогъу 36-рэ лэпылэгъу афэхуагъэх

Автоинспекторхэм гъогу хуагъэ-шлагъэхэм ахэфагъэхэм апэрэ лэпылэгъур гъогогъу 36-рэ арагъэжъотыгъ.

Гъогу-транспорт хуагъэ-шлагъэхэм ащыфыхуагъэхэм апэрэ лэпылэгъур

лъэгъуагъ, шапхъэхэр зэрэпхыгъэ тхъапэхэр, нэфынэр къэзытырэ пкыгъохэр афагошчыгъэх.

Псынклэ зекхоньр щыжъугъэзы!

Адыгеим икъэралыгъо автоинспекторхэм машинэр зезыфэхэрэр гъогу зэрэщызекхэхэрэм илъэшыгъэ шапхъэхэм бламыгъэкхыным кы-фэджагъэх.

Республикэм игъогухэм къатехуахэрэ хуагъэ-шлагъэ хылыгъэхэм алъапсэхэм ащыщ шапхъэхэм ашъхъадэклэрэ псынклэ зечъэныр. Ащ епхыгъэу Мыекхуапэ, Джэджэ ыкх Мыекхонэ районхэм яинспекторхэм пэшлорыгъэш юфтхъабзэу «Скорость» зыфилорэр зэхачагъ.

Республикэм икъэралыгъо автоинспекторхэм транспорт амалхэр зезыфэхэрэм зафагъэзагъ гъогу гулътэрэ сакхыныгъэрэ кызыщы-хагъэфэнхэу, псынклэу мызечъэнхэу, апэ ит машинэм азыфагу дэль зэлэчы-жъагъэр щынэгъончъэу кыыхахынэу, лъэсрыкхэхэр блатупщынхэу.

Ащ нэмыклэу аналэ зытырарагъэ-

тэрэзэу зэрягъэжъотыштым мэхъанэ ил ыкх инспектор пэпчъ а шлэныгъэхэр лэкхыныхэу щыт. Ащ пае апэрэ лэпылэгъур зыщыкхэгъэ цыфым ар зэрэб-гъэжъотышт шыкхэр охътэ гъэнэфагъэ тешлэ къэс полицейскэхэм клэджыкхыжы. Мыщ фэдэ десэхэр хэбзэхуамакхэм афызэхэзыхэрэр лэпылэгъу псынклэмклэ станциер ыкх ошлэ-дэмышлэ тхъа-мыкхлагъэхэмклэ Адыгэ республикэ медицинэ Гупчэр ары.

Блэкхыгъэ мазэм тхъамэфитлу егъэджэгъухэр Гупчэм щыкхуагъэх. Ащ гъогу-патруль къулыкхуагъэ илофышлэ нэбгыри 8 хэлэжъагъ.

Кыыхадгъэщымэ тшлоигъу, федеральнэ проектэу «Гъогурыкхоньр щынэгъончъэныр» зыфилорэм ипхырышын кыдыхэлъытагъэу полицием ипатруль машинэхэм зэкхэм апэрэ лэпылэгъур ягъэжъотыгъэнымклэ хэушъхъафыкхыгъэ аптэчкэхэр арылхы. Аварием хэфа-гъэхэу шъобж хылыгъэ зытешагъэхэр медицинэ учреждением нагъэсфэхэкхэ ящылэныгъэ къызэтегъэнэгъэнымклэ инспекторхэм а аптэчкэхэм яшлуагъэ къахы.

ахэзыхыхэрэр.

Мы юфыгъом джыри зэ аналэ тырадзэным, джащ фэдэу транспортыр анахыбэу зыщызекхорэ чыплэхэм лъэсрыкхэхэм сакхыныгъэ кызыщы-хагъэфэнхэм афэшл Адыгеим икъэралыгъо автоинспекторхэм юфтхъабзэу «Лъэсрыкху» зыфилорэр зэхачагъ. Ар Джэджэ, Кошхъэблэ ыкх Мыекхонэ районхэм, республикэ гупчэм ащыра-гъэкхыгъ.

Цыфхэм гушылэгъу афэхуахэрэ гъогу полицейскэхэм зэрэхагъэунафы-кхыгъэмклэ, лъэсрыкхэхэр зыхэфэхэрэ авариехэр амыгъэлорышлэрэ гъогу зэхэжыплэхэр ары анахъэу зыщыжъухэрэр. Машинэхэр зэрыкхорэ гъогу цыфхэм зэпачы зыхуклэ икхуагъэ юфым изытет зыщыгъэгъуагъэрэ. Водителым лъэсрыкхорэ блыгъэкхыныу зэрэщытыр лэуытыплэ ашылэ, автомобилыр къэсыгъахэу гъогу тельадэх. Гъогу зэпыпчыным ыпэкхэ пэшлорыгъэшъэу уищылэныгъэкхэ щынэгъончъэу щытмэ зыщыбгъэгъозэн фэе. Машинэр зэрэпшлоигъоу игъом къэбгъэуцун зэрэмылэжыкхыштыр лъэсрыкхэхэм къагурылхэу щыт.

Авариеу тигъогухэм къатехуахэрэр кызыжыкхыхэрэм ягуагъу къэтшымэ, инс-

Гъогу хуагъэ-шлагъэхэм ахэфагъэхэм апэрэ лэпылэгъур ягъэжъотыгъэным ипрограммэ зэракхуагъэр къэзыушыхъатырэ тхылыхэр джы талэкхэ егъэджэгъу уахътэр зауыхыкхэ аратыхэзэ ашлынэу рахухъагъ.

Лъэсрыкхэхэм ящынэгъончъагъ

Статистикэм къызэригъэлагъэрэмклэ, гъогурыкхоним ишапхъэхэр лъэсрыкхэхэм мафэ къэс зэраукхорэр Адыгеим цагъэунафы. Мыхэр ары гъогу-транспорт хуагъэ-шлагъэхэм шъобжхэр анахъэу

пекторхэм кыыхагъэщырэ мээхэ уахътэм цыфхэм зыщалэрэ шъуашэхэр зэрэшлуцлэшъохэр, ахэр водителъхэм икхуагъэ зэрэмылэжъурэр ары. Арышъ, амал зэрилэкхэ пчыхъэшъхъапэхэм нэфынэр къэзытырэ пкыгъохэр ящыгъынхэм е латмэкхэм ахалъхъэхэм нахышлу.

Юфтхъабзэм хэлэжъэхэрэм зэдэ-гушылэгъухэр задалыхэ нэуж гъогу полицейскэхэм шапхъэхэр зэрэпхыгъэ хэушъхъафыкхыгъэ тхъапэхэр аратыгъэх.

**Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр
ЮШЫНЭ Сусан.**

Самбо

Медалитлу кыщиыхыгь

Самбэмклэ дунаим
ыкли Европэм
ячемпионэу Арчил
Чохели ишлэжь
фэгъэхыгъэ турнирэу
кьалэу Тбилиси
щыкьуагъэм Адыгеим
исамбист медалитлу
кыщиыхыгь.

Грузиём, Азербайджан,
Армениём, Грециём, Кипр, Казах-
стан ыкли Урысыём яспортсменхэр
зэнэкьокьугъэх.

Урысыём ихэшпыкыгъэ
командэ хэтыгь Адыгэ Респуб-
ликэм иллыкьу Лылуужу Азмэт.
Тисамбист Тэхьутэмькьое спорт
еджалэу N 1-м зыцэгъасэ.

Зэнэкьокьум иапэрэ мафэ
Джарымэкьоху Азмэтрэ Рустамрэ
агъэсэрэ тиспортсмен яцэнэрэ
чыплэр кыщиыхыгь, килограмм
98-м нэс кьэзыщэчыхэрэм якуп
ар щыбэнагь.

Ятлонэрэ мафэм Урысыём Лылуужу Азмэт теклоныгъэр Грузиём фагъэшъошагь, Азер-
ихэшпыкыгъэ командэ хэтэу кьыдыхыгь. Ятлонэрэ чыплэр байджан яцэнэрэ хьугъэ.

**Зэхэзыщагъэр
ыкли кьыдзы-
гъэкьырэр:**
АР-м лъэпкь Юфхэм-
клэ, Ізкыб кьэралхэм
ащыпсэурэ тилъэпкьэ-
гъухэм адырлэ зэпхы-
ныгъэхэмклэ ыкли
кьэбар жьугъэм
иамалхэмклэ и Комитет
Адресыр:
385000
кь. Мыекьуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

**Редакциер
зидэщылэр:**
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакциём авторхэм
кьаихьырэр А4-клэ
зэджэхэрэ тхьапэху
зипчъагъэкьлэ 5-м
емыхъухэрэр ары. Са-
тырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэлъэу, шрифтыр
12-м нахь цыкьлунэу
щытэл. Мы шапхъэ-
хэм адимыштэрэ
тхыгъэхэр редакциём
зэкӀегъэкӀожыхь.
**E-mail: adygvoice@
mail.ru**

Зыщаушыхьатыгъэр:
УФ-м хэутын Юфхэмклэ,
телерадиокъэтын-
хэмклэ ыкли зэлы-
Ізсыклэ амалхэмклэ
и Министерствэ
и Темыр-Кавказ
чыплэ гъэоры-
шлал, зэраушыхьатыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр
ОАО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
кь. Мыекьуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

**ЗэкӀэмкли
пчъагъэр**
4155
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1489

Хэутыным
узщыкӀэтхэнэу
щыт уахьтэр
Сыхьатыр
18.00
ЗыщыкӀэтхэгъэхэ
уахьтэр
Сыхьатыр 18.00

Редактор шхьаӀэр
Мэщлэкьэ С. А.

Редактор шхьаӀэм
игуадзэр
Тэу З. Дз.

Пшъэдэжкыжь
зыхьырэ
секретарыр
ЖакӀэмыкьэ А. З.

Футбол

Я 7-рэ турым икӀэуххэр

Футболымклэ Адыгеим изэнэкьокьу кьыдыхэлъытэгъэ зичэзыу ешлэгъухэр
командэхэм ялагъэх. Мыщ ныбжьыкӀэхэр хэлажъэх.

Мыщ зыщызыушэтырэ команди
9-м щыцэу ешлэгъуи 7 зилагъэр
«Тэхьутэмькьуай» зыфилорэ
закьор ары, адрэхэм нахь макӀ.

Блэкыгъэ турым тэхьутэ-
мыкьуаехэр Теуцожь районым
икомандэу «Чэчэнаим» дешлагъэх,
зэлукӀэгъур 1:1-у аухыгь. «Кошхьаб-
лэр» «Нартым» дешлагъ ыкли

пчъагъэр 3:0-у теклоныгъэр кьыди-
хыгь. «Адыгэкъалэ» Джэдждэ
районыр кьэзыгъэлъэгъорэ
«Сириусым» кьышуихыгь, пчъа-
гъэр — 7:0. «Мыекьуапэ» Крас-
ногвардейскэ районым икомандэу
«Кавказым» текьуагъ, зэлукӀэгъур
11:2-у аухыгь.

**Командэхэр зыдэщыт чы-
плэхэр ыкли очко пчъагъэу ра-
гъэкьугъэр:**

1. «Тэхьутэмькьуай» — 14.
2. «Мыекьуапэ» — 13.
3. «Адыгэкъал» — 11.
4. «Урожай» — 10.
5. «Чэчэнай» — 10.
6. «Сириус» — 6.

7. «Кошхьабл» — 4.
8. «Кавказ» — 0.
9. «Нарт» — 0.

Командэхэм зичэзыу ешлэгъухэр
Іоныггом и 9 – 10-м ялэщтых. Мы
мафэхэм зэлукӀэщтых:

«Кошхьабл» — «Кавказ»,
«Нарт» — «Чэчэнай», «Адыгэкъал»
— «Урожай», «Мыекьуапэ» —